

Jezus wandelt op de zee

Periodethema: de rondwandeling
Matthéüs 14: 22-36

VOORAF

Als de Heere Jezus met Zijn discipelen de stilte zoekt in een woeste plaats, komen vele mensen achter Hem aan. Urenlang blijven zij luisteren naar alles wat Hij hun leert. Als Christus hen heeft gevoed met het geestelijke voedsel is het laat geworden. Hij wil hen niet met een lege maag naar huis laten gaan. Hij geeft vijfduizend mensen (de vrouwen en de kinderen zijn niet eens meegeteld) te eten met vijf broden en twee visjes. Er is zo'n overvloed dat er twaalf volle korven over blijven (zie Matth. 14: 13-21).

UITLEG VAN DE TEKST

Men wilde Jezus na de wonderbare spijziging tot koning maken (Joh. 6: 14-15), maar Hij geeft Zijn discipelen meteen na deze onvergetelijke maaltijd de opdracht om weg te varen in het schip. Er staat zelfs dat Hij hen dwingt. Misschien kunnen zij maar moeilijk weg komen, nu de mensen zo enthousiast over hun Meester zijn. De discipelen moeten alvast voor Hem uit naar Bethsaïda varen (bij een inham aan de noordzijde van het meer van Galilea). Ondertussen zal Hij afscheid nemen van de mensen en hen naar huis sturen. Daarna zondert Hij Zich af op een berg om alleen te zijn met Zijn Vader Die in de hemel is. Matthéüs legt de nadruk op dat alleen willen zijn (vers 23). Het is inmiddels erg laat geworden. De discipelen varen in het donker. Daar hebben zij het niet gemakkelijk. Er steekt een storm op. De zee wordt almaar woester en wilder. De mannen zwoegen zich in het zweet om het schip vooruit te krijgen, maar zij kunnen niet tegen deze stormwind op. Zullen zij ooit nog behouden aan land komen? Het begint ook te stormen in hun hart.

Heeft de Heere Jezus hen in de steek gelaten? Waarom heeft Hij hen het water op gestuurd? Wist Hij niet dat dit noodweer los zou breken? De vorige keer dat het zo stormde was Hij Zelf nog aan boord. Toen konden zij Hem nog wakker maken. Toen konden ze Hem te hulp roepen. Maar waar is Hij nu? De discipelen konden niet naar Jezus toegaan, maar Hij wel naar hen en Hij deed dat ook, zelfs over het water van het meer. Evenals God in het Oude Testament, schreed Jezus over de hoogten van de zee (vgl. Job 9: 8) op deze vroege morgen. Door over het water te lopen, heerst Jezus over de natuurelementen en bedwingt Hij ook deze machten en brengt redding. Alleen God kan redden uit het geweld van de zee. Zelfs de elementen waar wij bang voor zijn, omdat ze voor ons de dood kunnen betekenen, worden door de Heere Jezus gebruikt als een pad voor Zijn voeten. De discipelen zien de Heere Jezus niet. Maar Hij ziet hen wel. Hij is wel alleen met Zijn Vader in het gebed, maar Hij heeft Zijn discipelen niet in de steek gelaten. Hij houdt hen in het oog. Hij is met ontferming over hen bewogen. Dat zal Hij hun ook tonen, op Zijn tijd en op Zijn wijze. Zijn tijd komt overigens pas in de vierde nachtwake, dat wil zeggen tussen drie en zes uur in de nacht. Heel laat dus! En de wijze waarop Hij komt, blijkt heel anders dan verwacht. Hij komt loepend over het water naar hen toe. Als de discipelen Hem in het oog krijgen, herkennen zij Hem niet. In Zijn wandelende verschijning over de woeste golven zien zij een spook. In doodsangst schreeuwen zij het uit (vers 26). Zij zijn helemaal van slag. De Heere Jezus laat hen niet in hun angst. Meteen spreekt Hij hen aan. Die stem herkennen zij uit duizenden: 'zijt welgemoed, Ik ben het, vreest niet' (vers 27).

Voor de goede verstaander hebben de woorden *egō eimi* een diepere betekenis en verwijzen naar de zelfopenbaring van God in het Oude Testament: 'IK BEN' (Ex. 3: 14; Jes. 41: 4; 43: 10).

Petrus reageert als eerste op de woorden van de Heere Jezus. 'Heere', zo roept hij, 'als U het bent, beveel me dan dat ik tot U komen mag over het water.' Petrus twijfelt er niet aan, de Zaligmaker kan dit mogelijk maken. Petrus wil dicht bij de Heere Jezus zijn. Bij Hem alleen is hij veilig. De Heere Jezus komt Petrus in zijn wens tegemoet. 'Kom', zo klinkt het uit Zijn mond. Petrus klimt direct uit het schip en wandelt in de kracht van Zijn Meester over het water. Door het geloof mag Petrus over de golven lopen. Maar dan let hij op de sterke wind en op de hoge golven. Op dat moment zinkt hij weg. 'Heere', roept hij, 'behoud mij.' Ondanks zijn twijfelende geloof, zoekt en roept hij de Heere. Hij alleen kan hem redden. De Heere Jezus steekt direct Zijn hand uit. De Heere Jezus stelt hem wel een vraag: 'kleingelovige, waarom hebt u gewankeld?' Petrus had zich alleen op de Heere Jezus moeten richten. Zodra hij zich liet imponeren door de omstandigheden, zakte hij weg in het kolkende water. Samen klimmen ze in de boot. Dan stilt de Heere Jezus de wind. De discipelen zijn verbaasd. Wat kennen zij hun Meester nog slecht! Blijkbaar is ook hun hart nog zo hard. Beseffen zij nog niet wie Hij is? Als ze hadden begrepen wat Hij deed tijdens de wonderbare spijziging, zouden zij niet zo verbaasd hoeven te zijn, dat Hij over het water kan lopen en dat Hij gezag heeft over de stormwind. Hij is immers Gods Zoon, de beloofde Messias! Onder Christus' hoede komt het schip veilig aan land. Dat is in het land Gennesareth, aan de westzijde van het meer van Galilea (vers 34). Daar blijft hun komst niet onopgemerkt. Meteen herkennen de mensen de Heere Jezus. Daar begint de Heere Jezus met Zijn discipelen aan een rondreis door dat gebied. Van alle kanten komen de mensen naar Hem toe. Soms zelfs met bedden waarop zij hun zieken meebrengen om door Hem genezen te worden. Overal waar Hij komt in de steden of dorpen vragen zij Hem om hun zieken beter te maken. Iedereen die Hem aanraakt, wordt gezond (vers 36).

TER OVERWEGING

De discipelen gaan niet op eigen initiatief met hun schip het meer op. Christus dwingt hen. Als je de Heere gehoorzaamt, kan je toch niets gebeuren? Ondertussen komen de discipelen wel in noodweer terecht, terwijl zij de Heere Jezus nergens zien. Soms brengt de Heere ons in de nood. Dan beproeft Hij het geloof. Hij belooft Zijn kinderen wel een behouden aankomst, maar geen kalme reis.

Als de discipelen denken dat hun Meester hen niet ziet, heeft Hij hen wel in het oog. Als Hij alleen op de berg bidt, draagt Hij hen in Zijn hart.

Hij bewijst Zich hier als de hemelse Hogepriester, Die bidt voor de Zijnen. Wijs de kinderen op Hem. Ook als je Hem niet ziet, Hij ziet je wel als je bidt, als je worstelt. Zie Psalm 138: 3 'Hij slaat toch, schoon oneindig hoog, op hen het oog die need'rig knielen. Maar ziet van ver met gramschap aan de ijd'le waan der trotse zielen.' Je kunt je verbazen als je leest dat de discipelen blijkbaar nog steeds niet beseffen wie hun Meester is. Zij hebben overdag het wonder van de broden en de visjes gezien. Maar als zij even later in de storm terechtkomen, lijken zij alles vergeten. Die hardheid van hart is ons niet vreemd. Van nature is ons hart hard (ongelovig, onbekeerd) als een steen. Maar ook als je de Heere Jezus lief hebt gekregen, is de hardheid van je hart een levenslange vijand. Kinderen kunnen om allerlei redenen bang zijn. Bijvoorbeeld als zij denken dat vader en moeder weg zijn of als zij wakker worden na een nare droom. Maar als zij de stem van vader of moeder horen, gaat de angst weer weg. Zo is het ook bij de discipelen. Wat zijn zij bang als zij denken dat een spook het schip nadert. Maar als zij de stem van de Heere Jezus horen, verdwijnt hun angst als sneeuw voor de zon: 'Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken dezelve, en zij volgen Mij' (Joh. 10: 27). Het feit dat Petrus, zolang hij op de Heere Jezus is gericht, over het water kan lopen en wegzinkt zodra hij Hem uit het oog verliest, laat zien dat wij ons niet door de omstandigheden moeten laten leiden, maar door de Heere en Zijn Woord. Zorgen en moeiten vormen een aansporing alles alleen van de Heere te verwachten. Juist dan wordt de kracht van het geloof ervaren. Wie twijfelt is net als de discipelen een kleingelovige of een ongelovige. De omstandigheden mogen niet doorslaggevend zijn, maar het Woord van de Heere.

GELOOFSLEER

De Heere Jezus zoekt de stilte om te bidden. Niet zonder reden wordt door Augustinus het gebed de sleutel tot de hemel genoemd, het is de adem van het geloof (vgl. vraag en antw. 116 van de Heidelbergse Catechismus):

'Waarom is het gebed den Christenen van node (= nodig)?'

'Daarom dat (= omdat) dit het voornaamste (= belangrijkste) stuk (= onderdeel) van de dankbaarheid is, welke (= die) God van ons vordert (= vraagt, eist) en dat God Zijn genade en den Heiligen Geest alleen aan diegenen (= hen) geven wil, die Hem met hartelijke zuchten zonder ophouden daarom bidden en daarvoor danken.'

De discipelen waren bevreesd. Het ware geloof gaat altijd gepaard met aanvechting. Deze aanvechting kan van buiten of van binnen komen.

Ze brengen in de geloofsstrijd en kunnen ons soms aan het wankelen of twijfelen brengen (vgl. Dordtse Leerregels, 5, art. 11):

‘Ondertussen getuigt de Schrift dat de gelovigen in dit leven tegen onderscheiden twijfelingen van het vlees strijden en in zware aanvechting gesteld zijnde, dit volle betrouwen van het geloof en deze zekerheid der volharding niet altijd gevoelen. Maar God, de Vader aller vertroosting, laat hen boven hetgeen zij vermogen niet verzocht worden, maar geeft met de verzoeking ook de uitkomst, 1 Kor. 10:13,; en wekt in hen de verzekerdheid der volharding door den Heiligen Geest wederom op.’

Het geloof is een instrument waardoor wij toe-eigenen, hetgeen wij in Christus hebben (Nederlandse Geloofsbelijdenis, art. 22):

‘Van onze rechtvaardigmaking door het geloof in Jezus Christus

Wij geloven, dat, om ware kennis van deze grote verborgenheid te bekomen, de Heilige Geest in onze harten ontsteekt een oprecht geloof, hetwelk Jezus Christus met al Zijn verdiensten omhelst, Hem eigen maakt en niets anders meer buiten Hem zoekt. Want het moet noodzakelijk volgen óf dat niet al wat tot onze zaligheid van node is, in Jezus Christus zij; óf zo het alles in Hem is, dat degene die Jezus Christus door het geloof bezit, zijn gehele zaligheid heeft. Nu, dat men zeggen zou dat Christus niet genoegzaam is, maar dat er nog benevens Hem iets meer toe behoeft, ware een al te ongeschikte Godslastering; want daaruit zou volgen dat Christus maar een halve Zaligmaker ware. Daarom zeggen wij terecht met Paulus dat wij door het geloof alleen of door het geloof zonder de werken gerechtvaardigd worden. Doch wij verstaan niet dat het, om eigenlijk te spreken, het geloof zelf is dat ons rechtvaardigt; want het is maar een instrument, waarmede wij Christus, onze rechtvaardigheid, omhelzen.

Maar Jezus Christus, ons toerekenende al Zijn verdiensten en zoveel heilige werken, die Hij voor ons en in onze plaats heeft gedaan, is onze rechtvaardigheid; en het geloof is een instrument dat ons met Hem in de gemeenschap van al Zijn goederen houdt; dewelke, de onze geworden zijnde, ons meer dan genoegzaam zijn tot onze vrijspreking van onze zonden.’

De Heere Jezus zegt: ‘... Ik ben het, vreest niet.’ Hij is de IK BEN, of: IK ZAL ZIJN DIE IK ZIJN ZAL. Hij is de eniggeboren Zoon van God, God uit God en Licht uit Licht (Nederlandse Geloofsbelijdenis, art. 10):

‘De Godheid van Jezus Christus

Wij geloven dat Jezus Christus naar Zijn Goddelijke natuur de eniggeboren Zoon van God is, van eeuwigheid geboren; niet gemaakt, noch geschapen (want alzo zou Hij een schepsel zijn), maar eenswezens met den Vader, mede-eeuwig, het uitgedrukte Beeld der zelfstandigheid des Vaders en het Af-schijnsel Zijner heerlijkheid, Hem in alles gelijk zijnde. Dewelke is Gods Zoon, niet alleen van die tijd af dat Hij onze natuur heeft aangenomen, maar van alle eeuwigheid; gelijk ons deze getuigenissen leren, wanneer zij met elkander vergeleken worden: Mozes zegt dat God de wereld heeft geschapen, en de heilige Johannes zegt dat alle dingen zijn geschapen door dat Woord, Hetwelk hij God noemt; de apostel zegt dat God de wereld door Zijn Zoon gemaakt heeft; insgelijks dat God alle dingen door Jezus Christus geschapen heeft; zo moet dan Degene Die genaamd wordt God, het Woord, de Zoon en Jezus Christus, toen al geweest zijn, toen alle dingen door Hem geschapen werden. En daarom zegt de profeet Micha: Zijn uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid. En de apostel: Hij is zonder begin der dagen en zonder einde des levens. Zo is Hij dan de ware, eeuwige God, de Almachtige, Denwelken wij aanroepen, aanbidden en dienen.’

